

Tisková konference

Praha, 23. 11. 2011

Jak situaci absolventů škol na trhu práce popisují ekonomické modely

Daniel Münich, CERGE-EI

Trh práce čerstvých absolventů škol očima ekonomických teorií

- **Teorie hledání a párování** (*search theory a matching theory*)
- **Tržní 'ot'ukávání'** individuální nabídky a poptávky po práci
 - čerstvý absolvent má nedokonalé informace o sobě a možnostech
 - zaměstnavatelé mají nedokonalé informace o absolventech
- **Role specifického lidského kapitálu** (firemně, odvětvově, profesně)
- **Role zákonných omezení** (zákoník práce)
 - zkušební doba
 - možné důvody propuštění
 - výše odstupného
 - výpovědní lhůta
 - minimální mzda
 - nárok na dávky v nezaměstnanosti

Trh práce čerstvých absolventů škol - ekonomický pohled

- **Vyšší míra nezaměstnanosti** čerstvých absolventů než pracovní síly:
 - přirozená a není nutně negativním jevem (frikční nezaměstnanost)
 - existuje v naprosté většině tržních ekonomik
- **Nebezpečná a nežádoucí je:**
 - dlouhodobá míra nezaměstnanosti
 - častá a dlouhodobá fluktuace v příležitostných zaměstnáních nižší úrovně
- Během recese jsou propouštěni první ti, kteří se zaměstnavatelem dosud nenainvestovali do **specifického** lidského kapitálu

Dlouhodobé dopady ekonomické recese na pracovní kariéry čerstvých absolventů

- **Zahraniční empirické studie (hlavně USA, Kanada, západní Evropa):**
 - Dlouhé časové řady hospodářských cyklů
 - Existence longitudinálních šetření
- **Během recese:**
 - větší ochota čerstvých absolventů přijímat horší zaměstnání
 - najímají jiné firmy než během ekonomické expanze (s větší fluktuací a firmy relativně zvýhodněné během krize)
- **Náklady ušlých příležitostí studia vysoké školy jsou v době ekonomického růstu vyšší než během recese**
- **Dlouhodobé dopady recese (Lisa B. Kahn, Labour Economics 2010) :**
 - o něco vyšší pravděpodobnost vyššího vzdělání
 - výrazně nižší mzdy
 - horší pracovní pozice
 - stejná míra zaměstnanosti
- **Vyplatilo by se recesi přečkat bez práce? NE.**

Děkuji za pozornost

Daniel Münich
CERGE-EI
daniel.munich@cerge-ei.cz

